

Spirituální teologie

4. BOXERSKÝ RING (VZTAH MEZI MILOSTÍ A ZÁKONEM)

Úvodem

- ▶ Ne relativismus
- ▶ Víra není jistota, i když náboženství je pokušení jistoty vystaveno
- ▶ „Absolutno“ je jen Hospodin, vůči němu je vše relativní
- ▶ Obvyklou náhražkou za náboženství je morálka
- ▶ Vztah mezi zákonem a milostí se tak nakonec stává tématem každého, kdo se v náboženství snaží jít do hloubky
- ▶ V zásadě jde o tvořivé napětí mezi náboženstvím jako souborem požadavků a náboženstvím jako procesem osobní proměny, o zápas mezi zákonem a milostí

Zákon, proroci, moudrost

- ▶ Rozdělení hebrejského Písma: zákon, proroci, moudrost
- ▶ Vývoj duchovního zrání i lidský vývoj: řád, kritičnost, integrace
- ▶ Řád = Tóra, kritičnost – proroci, integrace – moudrost
- ▶ Zákon je tedy (1) *teze*, pokládající základy, proti kterým proroci staví pozitivní (2) *antitezi*, nastupuje cesta do hlubšího vědomí, kdy pak sapienciální knihy jsou (3) *syntézou* a integrací prvního a druhého
- ▶ **Postup na vyšší úrovně vědomí však v sobě vždy zahrnuje i předchozí úrovně!**

Herec s trámem v oku

- ▶ Ego a stín
- ▶ Mt 23,5-7; farizeové = pokrytci, hypokritai, herci
- ▶ Já (self) popírá nebo alespoň ukrývá stín, mechanismus ega
- ▶ Většina náboženství stín považuje za problém a snaží se ho zbavit
- ▶ Ježíš odmítaný stín nazve **trámem ve vlastním oku**, ale my ho vidíme jako **tríska v oku svého bratra** (Mt 7,4-5)
- ▶ Cesta spočívá v nepotlačování vlastního stínu

Skutečný hřích

- ▶ zásadní příčina zla je v **pýše a sebeuspokojení, a z nich vyplývajícím pokrytectví** (srov. Mt 23,23)
- ▶ Klasická definice hřichu: (1) vědomé a (2) dobrovolné přestoupení Božího zákona (3) ve vážné věci
- ▶ Biblické pojetí hřichu: intimní osobní souboj
- ▶ Klasická definice posuzuje vnější způsoby chování, které se dají měřit, biblická definice vede ke „spravedlnosti, milosrdenství a věrnosti“ (Mt 23,23), které se měřit nedají

Jak to vidí apoštol Pavel

- ▶ Listy Římanům a Galatanům
- ▶ Zákon je první stupeň, ale pokud u něj zůstaneme, stane se kamenem úrazu (viz Ř 7,7-13)
 - ▶ Je dán proto, abychom pochopili, že poslušní zákona být nemůžeme
 - ▶ Řád a tradice jsou ve skutečnosti jediným východiskem k vytvoření zdravé struktury ega na začátku cesty. Tam však nesmíme ani zůstat ani skončit. „Litera zabíjí, ale Duch oživuje“ (2K 3,6). Jde totiž o cestu ke svobodě.
- ▶ Bez určité úroveň vnitřní náboženské zkušenosti nemá smysl od lidí požadovat, aby následovali Ježíšovy etické ideály

Jak to vidí apoštol Pavel

- ▶ Místo vnitřní zkušenosti jsme rozmělnili zákon do malých záležitostí, které jsme schopni plnit silou vůle, vytrvalosti a rozumného uvažování, a tak se snažíme dojít spásy prostřednictvím zákona.
- ▶ Ne morálka, ale tanec lásky, bojem mezi dobrem a zlem, ale také nutně mezi svobodou a podmíněností
- ▶ Zákon je nutný pro sociální řád, v duchovní oblasti jen prostředkem, sám o sobě nemá smysl
- ▶ Smysl zákona je v tom, abychom mohli pojmenovat vlastní nedostatečnost a zároveň Boží plnost
- ▶ „Skrze Zákon jsem Zákonu umřel, abych žil pro Boha“ (Ga 2,19)
- ▶ Ne Bůh vymahatel, nýbrž Bůh zachraňující láska, to je evangelium